
שיימינג סביבתי

בפעם הבאה שתזרקו בדל סיגריה על הרצפה, דעו לכם שכמו בסדרות ובסרטי הפשע, הרוק שהשאתם על הסיגריה יכול לספק דנ"א שיזהה אתכם כאשמים בהשלכת פסולת. הטכנולוגיה של הפקת דנ"א מרוק קיימת ונמצאת בשימוש יום-יומי על ידי המשטרה לפענוח פשעים חמורים, אך היא עדיין לא זולה מספיק כדי לבדוק כל בדל סיגריה אשר מושלך ברחוב. עם זאת, בהונג-קונג, שסובלת מהשלכת פסולת כרונית כמעט, הכניסו את מדעי הגנום למשחק המלוכלך של השיימינג הסביבתי. הארגון [Hong Kong Cleanup](#) (מנקים את הונג-קונג) שכר מעבדה אשר מתמחה ביצירת פרופיל תלת-ממדי של פרצופי אנשים מדגימות הדנ"א שלהם. המעבדה לקחה בדלי סיגריות ומסטיקים שהושלכו ברחובות הונג-קונג, הפיקה מהם את הדנ"א של המשתמשים ויצרה מהמידע הגנטי פרופיל תלת-ממדי של פרצופי המשליכים. המעבדה השתמשה במידע שידוע כי אינו מושפע כמעט מהסביבה אלא בעיקר מהמידע הגנטי, כמו צבע עור ועיניים, צבע וסוג שיער, נמשים, צורת ומבנה פנים, גובה, משקל, מוצא אתני ועוד. אותם פרופילים נתלו בכרזות ענק מצמררות ברחבי הונג-קונג. על פי המעבדה, היא קיבלה אישור מכל משליך פסולת שהפרופיל שלו/ה פורסם, וכך לכאורה לא מדובר בשיימינג פומבי חסר רחמים. אין ספק שכרזות כאלו עושות רושם, ואולי אף ירתיעו משליכי אשפה מלעשות זאת בעתיד. עם זאת, קמפיין תקשורתי כזה, העושה שימוש במידע כה רגיש, מעלה לדיון סוגיות של פרטיות ואתיקה בעידן שבו הגנום שלנו חשוף כמעט לכל. האם פרסום תמונתם של משליכי פסולת הוא רק צעד ראשון בדרך לפעולות נוספות, והאם הוא אפקטיבי בכלל בהתמודדות עם תופעת זיהום הסביבה? ימים יגידו. <https://www.youtube.com/watch?v=0UumNzNhHYw>